

τάξη αὐθις ἐξ ἀρχῆς σχεδὸν τὴν ἀπάντησίν του, ἐξῆλθε πρὸς τοῦτο. Ἡ Μαργαρίτα ἐπανήλθεν εἰς τὰ δώματά της, ἐλπίζουσα ὅτι θὰ εὕρισκεν ἐκεῖ τὸν βασιλέα τῆς Ναβάρρας, περὶ τοῦ ὁποίου οὐδὲν εἶχε μάθει.

Ὁ Ἀλανσὼν, ὅστις εἶχεν ἀνγνώσει τὸν δισταγμὸν εἰς τὰ ὄμματά τοῦ Ἀνζιού καὶ εἶχεν ἰδεῖ τοῦτον ἀνταλλάσσοντα βλέμματα συνεννόησεως μετὰ τῆς Αἰκατερίνας, ἀπεσύρθη ὅπως σκεφθῇ περὶ τῶν νέων τούτων ῥαδιουργιῶν. Ἐπὶ τέλους, ὁ Κάρολος ἠτοιμάζετο νὰ μεταβῇ εἰς τὸ σιδηρουργεῖόν του, ὅπως τελειώσῃ ἓνα κοντόν, τὸν ὁποῖον κττεσκεύαζεν ὁ ἴδιος, ὅτε ἡ Αἰκατερίνα τὸν ἀνεχαίτισε.

— "Ε! καὶ τί ἄλλο ἔχομεν; εἶπεν ὁ βασιλεὺς.

— Μὴν τελευταίαν λέξιν, βασιλεῦ. Ἐλθμονήσαμεν τὴν λέξιν ταύτην καὶ ὅμως εἶναι σπουδαιοτάτη. Ποίαν ἡμέραν θὰ ὀρίσωμεν διὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν;

— Ἀ! εἶναι ἀληθές, εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἀνακαθήςας. Ἀς ὀμιλήσωμεν, μῆτέρ μου. Πότε ἐπιθυμεῖτε;

— Ἐπίστευσα, εἶπεν ἡ Αἰκατερίνα, ὅτι εἴχετε λόγον τινὰ διὰ νὰ σιωπήσετε.

— Ὅχι, μῆτέρ μου. Καὶ διατί;

— Διότι δὲν θὰ ἦτο καλόν, νομίζω, νὰ ἰδῶσιν οἱ Πολωνοὶ ὅτι σπεύδομεν.

— Ἀπεναντίας, μῆτέρ μου, ἐκεῖνοι σπεύδουσιν, ἐλθόντες κατεσπευσμένως ἐκ Βαρσοβίας. Λοιπὸν: τιμὴν ἀντὶ τιμῆς, εὐγένειαν ἀντὶ εὐγενείας.

— Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης δύναται νὰ ἔχῃ δίκαιον ὑπὸ τινὰ ἔποψιν, καθὼς ὑπὸ ἄλλην δύναται νὰ μὴ ἔχω καὶ ἐγὼ ἀδικον, Λοιπὸν, ἡ γνώμη σας εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ δημοσία συνεδρίασις;

— Ναί, μῆτέρ μου. Μὴ κατὰ τύχην δὲν εἶναι καὶ ἡ ἰδική σας;

— Δὲν ἀγνοεῖτε ὅτι δὲν ἔχω ἄλλην γνώμην ἢ τὴν δυναμένην νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν δόξιν σας. Ὡς ἐκ τούτου φοβοῦμαι, μὴ σὰς κατηγορήσωσιν ὅτι σπεύδετε ν' ἀπαλλαχθῆτε τοῦ βάρους, ὅπερ ὁ ἀδελφός σας ἐπιβάλλει εἰς τὸν οἶκον τῆς Γαλλίας.

— Μῆτέρ μου, εἶπεν ὁ Κάρολος, προτίθεμαι νὰ προικίσω τόσῳ καλῶς τὸν ἀδελφόν μου ἀναχωροῦντα, ὥστε οὐδεὶς θὰ τολμήσῃ νὰ διακονηθῇ κἄν ὅ,τι φοβεῖσθε.

— Ἀφοῦ ἔχει οὕτως, ὑποχωρῶ. Ἀλλὰ δὲν νομίζετε ὅτι ὅπως δεχθῶμεν τοὺς πολεμικοὺς ἐκείνους ἄνδρας καταλλήλως καὶ ὅπως ἐπιβάλλωμεν αὐτοῖς θὰ ἦτο καλόν νὰ παραταχθῇ ἀρκετὸς στρατός;

— Προεῖδον τὴν περίστασιν ταύτην, καὶ παρεσκευάσθην. Ἐχω δὲ εἰκοσακισχιλίους ἄνδρας ἐτοιμοὺς νὰ παραταξῶ.

— Τότε, εἶπεν ἡ Αἰκατερίνα, ἐν μόνον σὰς λείπει.

— Ποῖόν;

— Τὰ χρήματα.

— Ἀπαξῶθε, δέσποινα. Ἐχω ἐν ἐκατομμύριον τετρακοσίας χιλιάδας σκούδων ἐν Βαστίλλῃ. Ἐν τῶν ἰδιαιτέρων μου οἰκονομῶν ἔλαβα ἐσχάτως ἑκατοσίας χιλιάδας σκούδων, τὰ ὁποῖα ἐκρύψα εἰς τὰ ὑπόγειά τοῦ Λούβρου. Καὶ ἐν περιπτώσει

ἀνάγκης, ὁ Ναντουλλιὲς ἔχει εἰς τὴν διαθήσιν μου ἑτέρας τριακοσίας χιλιάδας σκούδων.

Ἡ Αἰκατερίνα ἔφριξεν. Ἐγνώριζε τὸν Κάρολον βίαιον, οὐχὶ ὅμως καὶ προνοητικόν.

— Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, εἶπεν, οὐδὲν παρέλειψε. Ἄν δὲ οἱ ῥάπται, αἱ κεντήτριαι καὶ οἱ κοσμηματοῦργοι σπεύσωσιν, ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης θὰ ἦναι εἰς θέσιν νὰ δεχθῇ ἐπισήμως τοὺς πρεσβευτὰς πρὸ τῶν ἑβδομαδῶν.

— Ἐξ ἑβδομαδῶν! ἀνέκραξεν ὁ Κάρολος. ὦ! μῆτέρ μου! οἱ ῥάπται, αἱ κεντήτριαι καὶ οἱ κοσμηματοῦργοι ἐργάζονται ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγνώσθη ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὥστε ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων τὸ πολὺ ἡμερῶν ὅλα θὰ ἦναι ἐτοιμα.

— ὦ! ἐψιθύρισε ἡ Αἰκατερίνα. Σπεύδετε, υἱέ μου, περισσώτερον ἢ ὅσον ἐνόμιζα.

— Τιμὴν ἀντὶ τιμῆς! σὰς τὸ εἶπον.

— Ἐστῶ. Λοιπὸν ἡ εἰς τὸν οἶκον τῆς Γαλλίας γινομένη αὕτη τιμὴ σὰς κολακεύει;

— Βεβαίως.

— Καὶ ἐπιθυμεῖτε νὰ ἰδῆτε ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Πολωνίας ἓνα τῶν τῆς Γαλλίας υἱῶν;

— Ἀναμφιβόλως.

— Τότε τὸ πρᾶγμα καὶ ὅχι ὁ ἄνθρωπος σὰς ἐνδιαφέρει. Οἷος δὴποτε δὲ καὶ ἂν ἦναι ὁ μέλλων νὰ βασιλεύσῃ ἐκεῖ κάτω...

— Ὅχι, μῆτέρ μου. Ἀς μείνωμεν ὅπου εἴμεθα. Οἱ Πολωνοὶ ἔκαμαν καλὴν ἐκλογὴν. Εἶναι ἔθνος μάχιμον καὶ γενναῖον. Καὶ ποῖον θέλετε νὰ τοῖς στείλω; τὸν Ἀλανσὼν; Ὁ ἔφρευγεν εἰς τὴν πρώτην μάχην. Ἐνθ' ὁ Ἀνζιού εἶναι ἥρωας, πάντοτε ἐμπρός, μὲ τὸ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα. Ὁ δὲ τὸν ἀνευφημοῦν καθ' ἐκάστην: Ζήτω ὁ βασιλεὺς! Ζήτω ὁ νικητής! Ὁ δὲ τιμᾷ τὴν Γαλλίαν καὶ τὸν οἶκον τῶν Βαλοῶν... Ἴσως φονευθῇ...

Ἡ Αἰκατερίνα ἐρρίγησε.

— Εἰπέτε, ὅτι θέλετε νὰ ἀπομακρύνετε τὸν Ἑρρίκον τοῦ Ἀνζιού, ὅτι δὲν ἀγαπᾷτε τὸν ἀδελφόν σας!

— Ἀ! εἶπεν ὁ Κάρολος γελῶν τὸν νευρικὸν αὐτοῦ γέλωτα. Τὸ ἐμαντεύσατε. Ἀλλὰ καὶ διατί θὰ ἀγαπῶ τὸν ἀδελφόν μου; Μὴ αὐτὸς μὲ ἀγαπᾷ; Ἡ μὴ σεῖς μὲ ἀγαπᾷτε; Μὴ, πλὴν τῶν κυνῶν μου, τῆς Μαρίας Τουσσαι καὶ τῆς τροφῆς μου, μὲ ἠγάπησέ ποτε ἄλλος τις; Ὅχι, δὲν ἀγαπῶ τὸν ἀδελφόν μου. Μόνον ἐμὲ αὐτὸν ἀγαπῶ. Ἐννοεῖτε; Δὲν ἐμποδίζω δὲ τὸν ἀδελφόν μου νὰ κάμῃ ὡς ἐγώ.

— Βασιλεῦ! εἶπεν ἡ Αἰκατερίνα ἐρεθιζομένη, ἀφοῦ μοι ἀπεκαλύψατε τὴν καρδίαν σας, δέον νὰ σὰς ἀποκαλύψω καὶ ἐγὼ τὴν ἰδικήν μου. Ἐνεργεῖτε ὡς βασιλεὺς ἀσθενής, ὡς μονάρχης κακῶς σκεπτόμενος. Ἀπομακρύνετε τὸν δεύτερον ἀδελφόν σας, τὸ φυσικὸν ὑποστήριγμα τοῦ θρόνου, καὶ ὅστις εἶναι ἄξιος νὰ σὰς διαδεχθῇ ἂν ποτε σὰς ἐπῆρχετο δυστύχημα, καὶ ἀφίνετε τὸ στέμμα εἰς τὴν διάκρυσιν τοῦ τυχεύοντος, διότι, ὡς εἴπετε, ὁ Ἀλανσὼν εἶναι νέος ἀνίκανος ἀσθενής, πλὴν ὁ ἀσθενής

δειλός! Καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ὀρθοῦται ὁ Βεαρνός, μὲ ἐννοεῖτε;

— "Ε! καὶ τί μὲ μέλει τί θὰ συμβῇ, ἀφοῦ ἐγὼ ἀποθάνω; Λέγετε ὅτι ὁ Βεαρνός ὀρθοῦται ὀπισθεν τοῦ ἀδελφοῦ μου... τόσῳ τὸ καλλίτερον! Ἐλεγον ὅτι οὐδένα ἀγαπῶ... Ψεύματα... Ἀγαπῶ τὸν Ἑρρικέττον. Ἐχει τὸ ἦθος εἰλικρινές, τὴν χεῖρα θερμήν, ἐνθ' πάντες οἱ ἄλλοι, οἱ περὶ ἐμέ, ἔχουσι τὸ βλέμμα πονηρόν, τὴν χεῖρα ψυχράν. Εἶναι ἀνίκανος νὰ μὲ προδώσῃ. Τὸ ὁμνῶ. Ἀλλως τε, ὀφείλω αὐτῷ καὶ τινὰ ἀμοιβήν, διότι ἐδηλητηρίασαν τὴν μητέρα τοῦ ἀνθρώπου τῆς οἰκογενείας μου, ὡς ἤκουσα νὰ λέγωσιν. Τώρα, εἴμαι ὑγιής. Ἄν ὅμως ἀσθενήσω, θὰ τὸν προσκαλέσω καὶ δὲν θὰ θελήσω νὰ μὲ ἀφίσῃ οὐδὲ στιγμὴν, καὶ μόνον ἀπὸ τῶν χειρῶν του θὰ λαμβάνω τὴν τροφήν μου. Ὅταν δὲ ἰδῶ προσεγγίζοντα τὸν θάνατον, θὰ τὴν κάμω βασιλέα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ναβάρρας... Καί, εἰς τὴν πίστιν μου, ἀντὶ νὰ γελᾷ, εἰς τὸν θάνατόν μου, ὡς θὰ ἔκαμναν οἱ ἀδελφοί μου, θὰ κλαίῃ, ἢ τοῦλάχιστον θὰ προσποιῇται ὅτι κλαίῃ.

[Ἐπταί συνείχεια].

Η ΛΟΥΟΜΕΝΗ ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

ὑπὸ ΛΕΪΑΑ - ΧΑΝΟΥΜ.

(Συνείχεια ἔδε προηγουμένου φύλλον).

Ἐνθ' τὸ χαρέμιον τοῦ Σείχ-οὐλ-Ἰσλάμ καὶ τὸ τῆς Φατμάς ἐπέστρεφον εἰς τὴν Προῦσιν φωτίζοντα τὴν ὁδόν, ὁ Ἀβδοῦλ-Μετζίτ, τὴν προτερσίαν τῆς ἀναχωρήσεώς του ἠθέλησε νὰ κάμῃ μόνος τελευταῖον περίπατον. Εἶχεν ἀναχωρήσει ἄνευ συνοδίας, ἱππεύων τυχαίως καὶ περιπατῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς μεταξὺ ἐλαιοδένδρων καὶ φρακτῶν ἐκ μωρεῶν.

Τρέχων, ὅτε μὲν ἀπὸ ῥυτῆρος, ὅτε δὲ ἀναχαιτίζων τὸ βᾶδισμα τοῦ ἵππου του, κατεχόμενος ὑπὸ τῆς βαρυθύμου καὶ ἀθεραπεύτου ἐκείνης νωσταλγίας, ἣν οἱ Ἀγγλοὶ καλοῦσι *spleen* (Spleen) οἱ δὲ Τοῦρκοι *μεράκ*, ἥτις ἐστὶ νόσος ἀνηλεής, πάντοτε πηγάζουσα ἐκ τῆς καρδίας, ἣν ἐπὶ τέλους συντρίβει!... Ὁ σουλτάνος λοιπὸν ἀνέβαινε βραδέως τὴν ἀνωφερῆ ὁδόν, σκοτεινὴν καὶ ἔρημον, ὅτε αἰφνης παρετήρησε φῶτα ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου, ὁμαδὰ γυναικῶν, καὶ ἤκουσε τὸν ἦχον μελωδικῶν ᾠσμάτων.

Φύσει δυσπρόσιτος καὶ μὴ θέλων ποσὺς νὰ γνωρισθῇ, ὁ Ἀβδοῦλ-Μετζίτ εἰσῆλθεν εἰς τι δάσος μικρῶν ἐλαιοδένδρων, πεφυτευμένον παρὰ τὴν ὁδόν.

Οὕτω κεκρυμμένος, περιέμενεν ἕνα ὁ εὐθυμὸς ὁμιλος διαβῆ, καὶ τότε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν περίπατόν του.

— Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν πυρσῶν, οὓς ἔφερον οἱ εὐνοῦχοι, εἶδε προκλίνων τρεῖς μαγευτικὰς νεανίδας, αἵτινες διέβαινον ᾄδουσαι...

Ἡ καρδία τοῦ σουλτάνου ἐσκήρτησεν ὅτε ἀνεγνώρισε μίαν ἐξ αὐτῶν... Ἦτο ἡ Γκιούλ-Χανούμ... θελκτικωτάτη ἐν τῇ μαγευτικῇ αὐτῆς λευκῇ ἐσθῇτι, μετὰ τοῦ ἐν φυσικῶν ἀνθέων στολισμοῦ τῆς περὶ

τὴν κόμην καὶ τὸ στῆθος. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἑλαμπὸν ἐκ χαρᾶς, αἱ παρειαὶ τῆς ἦσαν ὀλίγον ἐρυθρότεραι, τὸ δὲ στόμα τῆς ἔμελλε στροφὴν, ἣν ὁ σουλτάνος ἐγίνωσκε καλῶς, καὶ ἦτις ὑπενθύμιζεν αὐτὸν εἰς τὴν πρώτην νύκτα, καθ' ἣν ἤκουσε νὰ λέγῃ περὶ αὐτῆς.

— Γκιουλ ἡ ἀνίκητος ἐγίνωσκε τὸ ἔσχατον, ὅπερ ὁ Φαῖδ εἶχε συνθέσει δι' αὐτήν, ἔμελλε δ' αὐτὸ μὲ ἔκφρασιν τόσον περιπαθῆ, ὥστε ἔκαμνε τὸν σουλτάνον νὰ φρίσσει... Πῶς εἶχε μάθει τὸ ἔσχατον τοῦτο; Μὴ ἐτόλμησεν ὁ Φαῖδ νὰ τῇ στείλῃ αὐτό, ἢ ἀκριτόμυθός τις αὐλικὸς εἶχε διαδώσει ἤδη τὸ αὐτοσχέδιον τοῦτο ἐν Κωνσταντινουπόλει;

Ἐνῷ δὲ ὁ Ἀβδουλ-Μετζιτ προέτεινε εἰς ἑαυτὸν πάσας ταύτας τὰς ἐρωτήσεις, τὸ χαρέμιον ἀπεμακρύνετο μὲ τὰ φῶτα, τὰ ἔσχατα καὶ τοὺς γέλωτας...

Ὁ σουλτάνος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ κρησφύγετου τοῦ μὲ καρδίαν δεινῶς ὑπ' ἔρωτος πάλλουσαν, — ἡ θεὰ ἐκείνης, ἣν ἀγαπᾷ τις ἀρκεῖ νὰ διεγείρῃ αἶφνης τὸ αἶσθημα, ὅπερ ἐνομιζέτο ἀποκεκοιμισμένον, — ἐξῆλθε φουάττων ὑπ' ὀργῆς, διότι πρώτην ἤδη φορὰν ἠσθάνετο τὰ κέντρα τῆς ζήλοτυπίας, ἄλλος ἄγνωστον τοῖς σουλτάνοις, διότι ὁ σουλτάνος οὐδέποτε ἔχει ἀντερκαστῆν.

12

Ἡ ἀκόλουθος Τετάρτη ἦτο ἡ δευτέρα ἡμέρα τοῦ μηνὸς Ῥαμαζανίου.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καίτοι θερμὴ καὶ μακρὰ τοῖς τηροῦσι τὴν νηστείαν, εἶχε παρέλθει ἐν τῇ Σταμπούλ σχετικῶς ἐν γαλήνῃ. Τὰ ὑπουργεῖα καὶ τὰ δικαστήρια εἶναι κλειστά, ὡς καὶ τὰ καφενεῖα, ἡ ζωὴ τῶν Μουσουλμάνων ὀλόκληρος ἀφοσιούται εἰς τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν δέησιν, ἐκ δὲ τούτου ἐλαττοῦνται αἱ συναλλαγαὶ καὶ ἀσχολίαι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν διαβάτων. Τὸ κομβολόγιον ἀντικατέστησε τὸ σιγᾶρον ἐν τῇ πυρεσσούσῃ χειρὶ τῶν Τούρκων, δυσμενέστατα δὲ προσβλέπεται ὁ Χριστιανός, ὅστις τολμᾷ νὰ καπνίξῃ ἐνώπιόν των.

Τὸ γιαιομακί τῶν γυναικῶν ἐδιπλασίασε τὴν παχύτητά του, ἀφ' ἑτέρου ὅμως εἶναι πυρετωδέστατα ἐνησυχολημέναι διὰ τὰς ἐνδυμασίας τοῦ Βατραμίου, καθ' ὃ διὰ μίαν ἡμέραν ἐορτῆς, δαπανῶσιν εἰς στολισμοὺς τὴν οἰκονομίαν ὀλοκλήρου μηνός, καὶ πολλάκις μηνῶν¹. Αἱ εὐγενεῖς χανούμισσαι δὲν ἐξέρχονται ἀνευ ἀρωματοφόρου φιαλιδίου, ὅπερ ἐπιτετηδευμένως κρατοῦσιν ὑπὸ τοὺς ῥώθωνας. Εἶναι πολὺ ἐντιμον παρὰ τοῖς Τούρκοις τὸ νὰ φαίνεται τις ἐξησθενημένος ὑπὸ τῆς νηστείας καὶ κινδυνεύων νὰ λιποθυμήσῃ. Αἱ δοῦλαι ὡραὶ τὴν ὄψιν καὶ πορεύονται εἰς τὴν Γαλλίδα ῥάπτριαν εἰς Πέραν, ἢ διὰ ν' ἀγοράσωσι

τρόφιμα διὰ τὸ ἴφταρ¹ τῆς ἐσπέρας, ὁσφραίνονται λεμόνιον ἢ περγαμύτον, ἀντιφιαλιδίου. Ὅταν παρέλθῃ ἡ ἡμέρα καὶ ἡ δύσις τοῦ ἡλίου, ἀναγγελλομένη διὰ βοῆς τηλεβόλου, διαλύσῃ τὴν νηστείαν, παρευθὺς αἱ γυναικες φέρουσιν εἰς τὸ διψαλέον στόμα των ὁπωρικόν τι κεκρυμμένον μετὰ τῶν εὐρειῶν χειρῶν αὐτῶν, ἢ πλῆκούντιόν τι, κεχωσμένον ἐν τῇ ζώνῃ, οἱ δὲ ἄνδρες, δι' οὓς μόνον ἡ στέρσις τοῦ καπνοῦ εἶναι ἐπικισθητή, ἀνάπτουσιν εὐθὺς σιγᾶρον, πρὸ μιᾶς ὥρας ἡτοιμασμένον.

Ἐν τοῖς χαρεμίοις, ὅπου τὰ δικτυωτὰ τῶν θυρίδων εἰσὶ κλειστά τὴν ἡμέραν, μετὰ τὴν προσευχὴν προσφέρουσιν εὐχυμὸν δεῖπνον ἐκ φαγῆτων ἐκλεκτοτάτων. Τοῦτο δ' ἔστι τὸ περιφημον ἴφταρ, ἦτοι δεῖπνον τοῦ Ῥαμαζανίου, εἰς ὃ προσκαλοῦνται πάντοτε πολυάριθμοι φίλοι. Ἐκοιμήθησαν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλθούσης δὲ τῆς ἐσπέρας, αἱ χανούμισσαι κομψαὶ καὶ εὐθυμοὶ διοργανίζουσι μικρὰς δισκαδεάσεις διὰ τοὺς προσκεκλημένους² χοροὺς, ἔσχατα καὶ παράδοξα διηγήματα, διότι ὑπάρχει ἔτι ἐν τοῖς τουρκικοῖς κοτακίοις ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία τοῦ ἀκούειν διηγήματα, ὡς τὰ περίφημα ἐκεῖνα τῆς Χαλιμάς. Καθήμεναι ἐπὶ σοφᾶ, ἀφ' οὗ ἐπιστρέψουσιν ἐκ τοῦ ἐγγὺς τζαμίου, καπνίζουσαι σιγᾶρον ἢ ἀποτελειόνοσαι ἐργόχειρον εὐρωπαικοῦ εἶδους. ἢ ταπητουργίαν, αἱ Ὀθωμανίδες τείνουσιν ἀπλήστως τὰ ὦτα εἰς διηγήσεις μαλλὸν ἢ ἦττον φαντασιώδεις, ἃς γράφει τις καθίρα εἶναι πάντοτε ἐτοιμὴ νὰ διηγηθῇ. Ἀφελεῖς καὶ ἀμαθεῖς, ἐκβάλλουσι δυνατὰς κραυγὰς εἰς τὰς ἀπαριθμήσεις, ἃς ὁ ἀφηγητὴς κάμνει περὶ τῆς Εὐρώπης, τῆς γλώσσας τῶν θαυμασίων πραγμάτων, ἀπαράλλακτα ὡς τὰ τέκνα τῶν Εὐρωπαίων, — χωρὶς νὰ ἐξαίρεσωμεν καὶ τινὰς ἐνήλικας — ἅτινα ξεκαρδίζονται ἀναγινώσκοντα πεγραφὰς θαυμασίας περὶ τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ρεσιδ-Μολλά εἶχον τηρήσει θρησκευτικῶς τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ κλείωσι τὰ παραπετάσματα καὶ νὰ καταβιβάζωσιν ὅλα τὰ δικτυωτὰ³ διότι αἱ θυρίδες μουσουλμανικοῦ κοτακίου, ἐν καιρῷ Ῥαμαζανίου, δεόν νὰ ὁμοιάζωσι πρὸς ἄλλους τόσους ὀφθαλμοὺς κλεισμένους πρὸς τὴν θερμότητα τοῦ βεβήλου ἡλίου, ὃν οἱ ὄντως πιστοὶ μόνον κατ' ὄνκρ πρέπει νὰ βλέπωσι.

Περὶ ὥραν τρίτην μετὰ μεσημβρίαν, ἡ στενὴ ὁδός, ἐν ἣ ἔκειτο ἡ κατοικία τοῦ Μολλά, ἦτο ἐκ τῶν ἐρημότερων.

Περιεφέρετο ὅμως ἐκεῖ νέος τις, ἐνδεύμενος εὐρὺν ἐπενδύτην μαλλινὴν, μὲ φέσιον⁴ μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν καταβιβασμένον καὶ κομβολόγιον ἐξ ἡλέκτρον ἐν τῇ χειρὶ, ὅστις ἐτόλμησε, κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, κατὰ τῶν διὰ τοῦ βλέμματος τὴν κλειστήν θυρίδα τῆς Ἀζιβέ-Χανούμ, ὑπὸ τὴν ὑποίαν διέβη ὑποτονθορίζων τὸ δημῶδες ἔσχατον Γκὲλ γιουζέλιμ (εἰλθε ὥραία μου).

Ὁ διαβάτης ἀναμφιβόλως περιεμένετο,

1. Μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἅμα τῇ ἐκπυροστροφῇ τοῦ ἐπὶ τούτῳ τηλεβόλου, ὁ Τούρκος χαλαρεῖ τὴν νηστείαν του (δρουτζουνούμποζάρ) τρώγων ἀμέσως, ἢ βλωμὸν ἄρτου, ἰδίᾳ ὅμως ἑλαίαν. 2. Ἐπειὶ ἀλλοῦ ἔδωκε τοῦτο καλεῖται ἴφταρ. 3. B.

διότι ἡ θυρίς ἠνεψῆθη σιωπηλῶς ὀπισθεν τοῦ δικτυωτοῦ, καὶ μεγάλοι μέλανες ὀφθαλμοὶ ἐφάνησαν μεταξὺ τῶν ὀπῶν τοῦ ἐκ καλὰμων δικτυωτοῦ.

— Μᾶς φέρετε τὸ τῶν προσευχῶν κατὰ τὰς Βέη ἐφέντη; ἠρώτησε φωνή τις γλυκεῖα, ὀλίγον τρέμουσα.

— Ναί, φιλότατη ἐξιδέλφη, ἀπεκρίθη σταθεῖς ὁ νέος, ἀλλὰ χωρὶς νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ Μολλά, οὕτως ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ τις ὅτι ὁμίλει πρὸς τινά. Σὰς ἐμπιστεύομαι τὸ ἔργον τοῦτο, Ἀζιβέ, ἐξηκολούθησεν, εἶναι ὁ μόνος κλάδος τῆς ἐλπίδος, εἰς ὃν ἡ καρδία τείνει νὰ προσκολληθῇ. Νὰ γείνω τὸ μειδιάμα τοῦ πατρός μου, ἀφοῦ ἔγεινα πρόξενος τῆς ἀνησυχίας εἰς αὐτόν, καὶ νὰ ἐπανορθώσω διὰ βίου ἀμέμπτου τὴν κουφότητά μου, ἰδοὺ ἡ φιλοδοξία μου, καὶ πρὸ πάντων, ἀκούσον τοῦτο καλῶς, Ἀζιβέ, νὰ σὲ ἀκούσω ὀνομάζουσάν με μὲ τὸ γλυκὺ ὄνομα τοῦ μελλονύμφου.

Ὁ Τζελάλ-Βέης ἔδωκε τοιαύτην ἔκφρασιν ἀγάπης εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην φράσιν, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι αὕτη ἡ ἐπιθυμία ἦτο μείζων τῆς πρότερον ἐκφρασθείσης.

Ἡ Ἀζιβέ-Χανούμ ἠρυθρίασεν ἐκ χαρᾶς ὀπισθεν τοῦ δικτυωτοῦ τῆς. Εὐτυχῶς ὁ νέος ἀξιωματικὸς δὲν ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν κολακευτικὴν ταύτην ἔνδειξιν. Ἦκουε τὴν ἐξιδέλφην του, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπε.

— Δότε μοι λοιπὸν τὸ βιβλίον, εἶπε ζωηρῶς ἡ νεᾶνις, καὶ εἶθε ὁ Ἀλλάχ νὰ με φωτίσῃ πῶς νὰ παρουσιάσω αὐτὸ εἰς τὸν Μολλά! Δὲν ἤξεύρω διατί ἐλπίζω πολλὴν εὐτυχίαν ἐκ τοῦ εὐσεβοῦς τούτου δώρου.

Ὑπήγειρεν ὀλίγον τὸ δικτυωτὸν λέγουσα τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἔχωσε διὰ τοῦ ἀνοίγματος τὴν μικρὰν χεῖρά της, ἵνα λάβῃ τὸ βιβλίον, ὅπερ ὁ Τζελάλ-Βέης εἶχεν ἐκβάλει ἐκ τοῦ ἐπενδύτου του.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἤγγιζε τὰ φύλλα τοῦ εὐχολογίου, τὰ χεῖλη τοῦ ἀξιωματικοῦ παρενετέθησαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν δακτύλων τῆς Ἀζιβέ. Εἰς τὴν ἐπαφὴν ταύτην ἡ χεὶρ τῆς ἠσθάνθη ῥίγος, ἀρπάσασα δὲ τὸ βιβλίον ἔγεινεν ἄφαντος ὀπισθεν τῆς θυρίδος.

— Καλὴν ἐντάμωσιν, ἀγαπήτῃ μου ἐξιδέλφην, εἶπεν ὁ νέος ἀπομακρυνόμενος βήματ' αἰνὰ ἀπόψε εἰς τὸ τζαμίον σὰς περιμένω, καὶ ἂν ἔχητε καμμίαν ἀπόκρισιν νὰ μοὶ δώσητε, φέρετε εἰς τὸν φερρετζέν σας τὸ ἄνθος τῆς γαζίας, ὅπερ θὰ εὔρητε ἐν τῷ βιβλίῳ, εἰ δὲ μή...

— Εἰ δὲ μή;

— Διαβῆτε πρὸ ἐμοῦ, χωρὶς νὰ μοὶ προσβλέψητε. Εἶναι περιττὸν ν' ἀναγνώσῃ τις τὴν θανατικὴν ποινὴν του, τὴν μαντεύει!

— Ὑγίαινε, ἐξιδελέ μου, εἶθε ὁ Ἀλλάχ νὰ σὲ προστατεύῃ!

Ἡ θυρίς ἐκλείσθη ὀλοσχερῶς, καὶ ὁ Τζελάλ-Βέης ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του βαδίζων πρὸς τὴν κατοικίαν του, εἰς ἣν παρηκολούθησάμεν ἤδη τὴν Ἀζιβέ-Χανούμ.

[Ἐπεται συνέχεια]

K